

zdržovacej žalobe vyhovely a žalobníkovi prisúdily odškodné v sume 2.000 Kč. Odvolací súd vedľajšiu intervenciu odmietol.

Najvyšší súd rekurz vedľajších intervenientov odmietol, ich žiadosti ako aj žiadosti pôvodného žalobníka o doručenie odpisu dovolacej žiadosti žalovaných resp. aj odpisu dovolacej odpovedi žalujúceho správcu konkurznej podstaty nevyhoveli a rozsudok odvolacieho súdu — nedotýkajúc sa jeho výroku o odmietnutí vedľajšej intervencie — rozviazal a uložil tomuto súdu, aby ďalej pokračoval a znova rozhodol.

D ô v o d y:

Žiadosť pôvodného žalobníka o doručenie odpisu dovolacej žiadosti žalovaných a odpisu dovolacej odpovedi žalujúceho správcu konkurznej podstaty tohoto pôvodného žalobníka bolo treba zamietnuť. O žalobách podľa zákona proti nekalej súťaži, a to nielen o žalobe o odškodné, ale ani o žalobe zdržovacej, o ktoré v súdenom prípade ide, nemožno tvrdiť, že by sa vôbec netýkali imania náležejúceho do konkurznej podstaty v smysle § 7, odst. 3 resp. § 8, odst. 1 konk. por., keďže nejde tu najmä vôbec o nejaké, tým menej osobné plnenie úpadcovo, ale naopak o plnenie jeho odporom. Uvalením konkurzu stratil teda pôvodný žalobník podľa cit. § 8 spôsobilosť byť stranou v súdenom spore a nie súc už stranou, nemôže už do tohoto sporu zasahovať a nemôže teda mať nárok ani na doručenie spomenutých spisov.

Pokiaľ sa týka dovolacej žiadosti žalovaných, je síce pravda, že t. zv. čuvarovanie — t. j. keď ponúka a keď poskytuje mlynár zákazníkovi dopravu ich obilia do mlyna k zomletiu a potom dopravu mlynských výrobkov z mlyna — s a m o o s e b e nie je v rozpore s dobrými mravmi súťaže. To dovodil Najvyšší súd už v rozhodnutí uverejnenom v Úr. sb. čís. 2569 resp. Sb. n. s. čís. 15091 a stačí preto na tieto dôvody poukázať. Má teda síce dovolacie žiadosť po tento stránke pravdu, lenže odvolací súd nevychádzal v svojom odsudzujúcom rozsudku len z onoho púheho faktu svázania a rozvázania obilia, ale — práve tak ako súd I. stolice — výslovne z toho, že žalovaní tak konali proti výslovne prevzatému záväzku. Keby to bolo pravda, nemohlo by byť pochybnosti o tom, že takéto konanie bolo by v rozpore s dobrými mravmi súťaže, nakoľko by ním žalovaní za chrbtom ostatných spolusmluvníkov, dohodou viazaných, záludne ťažili z tejto situácie.

Čís. 15646.

I. Ak erár poraďom bernej exekúcie zabavil pohľadávku, na krytie ktorej daná bola zmenka, túto zmenku však nezabavil a daňový dlžník zmenku po zabavení pohľadávky previedol na iného, možno neplatnosť tohoto prevodu (odst. 1 § 383 zák. čís. 76/1927 Sb. z. a n.) namietat' každému občianskoprávnemu nástupcovi daňového dlžníka a tomu zmenkovoprávnemu nástupcovi, ktorý vedel, že ide o kryciu zmenku a že jej prevod stal sa po zabavení pohľadávky, na krytie ktorej bola daná.

II. V spore daňového dlžníka o dobytí pohľadávky, ktorej sa berná exekúcia týka (§ 387 zák. čís. 76/1927 Sb. z. a n.), možno spornú otázku, do akej miery bola táto — periodicky splatná — pohľadávka (arendovné) zabavená, riešiť zpravidla len pri účasti eráru v spore.

III. Keď je v platebnej zápovedi podľa § 383 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n. výslovne uvedené, že erár je oprávnený zabavenú pohľadávku i s prípadnými úrokami vybrať až po výšku vymáhaných daňových nedoplatkov s príslušenstvom, má to ten istý účinok, ako keby bolo došlo v súdnej exekúcii aj k prikázaniu nároku k vybraniu.*)

(Rozh. z 19. novembra 1936, Rv IV 434/36.)

I.—II. žalovaní vzali od vd. Gizely G. do arendy pozemky za ročné arendovné 8.500 švajc. frankov a III. žalovaný prevzal za ich záväzky solidárne ručenie. Na krytie pohľadávky vd. Gizely G. z arendálnej smluvy dané boli zmenky. Vd. Gizela G. jednu v týchto zmeniek vyplnila, protestovala proti žalovaným a po proteste ju indosovala na Dr. Jozefa E. a tento na žalobkyňu. Proti zmenkovému platebnému príkazu, vydanému na žalobu žalobkyne, namietali žalovaní medzi iným, že pohľadávka vd. Gizely G. na arendovné bola platebnou zápoved'ou berného úradu v G. zo dňa 10. októbra 1931 zabavená na daňové dlhy vd. Gizely G., tak že žalobkyňa, ktorá má — ako postprotestná indosatárka — len práva vd. Gizely G. (§ 14, odst. 2 zmenk. zák.), nie je oprávnená zmenku uplatňovať. Podľa stanoviska žalobkyne bolo spomenutou platebnou zápoved'ou zabavené len arendovné splatné do jej vydania, toto arendovné však vd. Gizela G. eráru prepustila v spore č. Ck 16/35**) modifikovaním svojej žalobnej žiadosti, že žalovaní povinní sú istinu složiť do súdneho depozitu v prospech berného úradu v G.

O b a n i ž š i e s ú d y zmenkový platebný príkaz zbavily účinnosti, N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie.

D ô v o d y:

Podľa platebnej zápovedi berného úradu v G. zo dňa 10. októbra 1931 bola zabavená pohľadávka vd. Gizely G., prislúchajúca jej proti I. a II. žalovaným z nájomného (správne arendovného) »v sume 8.500 švajciarskych frankov, splatná podľa smluvy«.

Je sporné, či týmto zabavením bola dotknutá aj pohľadávka vd. Gizely G. zo spornej zmenky, ktorá bola daná na krytie jej pohľadávky z arendálnej smluvy, vzhľadom na to, že táto zmenka nebola berným úradom zabavená podľa § 385 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.

Túto otázku treba riešiť na základe ustanovení §§ 392 a 393 cit. zák., že daňový dlžník je povinný dať exekučnému úradu, ktorý pohľadávku

*) Srov. Sb. n. s. č. 14212.

**) Vid' Úr. sb. č. 2486.

zabavil, zprávy, ktorých je treba k vymáhaniu pohľadávky a v y d a ť l i s t i n y, ktoré má o nej, a že ho exekučný úrad môže k tomu donútiť aj svojím výkonným orgánom; ak však závisí poddlžníkov záväzok k plneniu na tom, že mu budú ako vzájomné plnenie odovzdané veci, ktoré sú u dlžníka, je tento povinný ich na vyzvanie exekučného úradu vydať, aby boli dané poddlžníkovi. Formálny postup v tejto veci je upravený odst. 2 § 393 cit. zák.

Ak dovodzuje sama žalobkyňa, že zmenky boli vyžiadané a dané výlučne tým cieľom, aby v prípade neplatenia arendovného mohla byť pohľadávka na základe nich rýchlejšie uplatnená, a že arendátori boli povinní arendovné platiť iba proti prezentovaniu zmenky a len do rúk toho, kto mal zmenku v držbe, uznáva sama súvislosť spornej zmenky s pohľadávkou z arendovného, ktorej sa zabavenie aspoň čo do základu týka.

V tom prípade, predpokladajúc, že skutočne spornou zmenkou krytá časť arendovného bola predmetom platebnej záповedi — o čom bude ďalej reč — bola by nepochybne daňová dlžnička vd. Gizela G. povinná p o s d e l e n í platebnej záповedi vydať daňovému veriteľovi spornú zmenku, čím by mu bola daná aj možnosť zabaviť zmenku podľa § 385 cit. zák.

Keby bola tedy do arendy dávajúca cedovala Drovi Jozefovi E. zmenku resp. touto zmenkou krytú čiastku arendovného po tom, čo jej bola doručená platebná záповeď, — a jestli bola skutočne táto čiastka arendovného zabavená, bola by tak učinila dispozíciu zakázanú podľa odst. 1 § 383 cit. zák., ktorá je preto neplatná a ktorej neplatnosť by žalovaní, hľadiac na ustanovenie odst. 2 § 14 zmenk. zák., právom by mohli uplatňovať tak proti Drovi Jozefovi E., ako i proti žalobkyni ako postprotestným indosatárom.

Pre riešenie tejto otázky však nebol zistený potrebný skutkový stav, najmä o tom, kedy bola doručená platebná záповeď postprotestnej indosantke vd. Gizely G. a kedy bola spomenutá pohľadávka cedovaná resp. kedy bola zmenka po proteste indosovaná na Dra Jozefa E. (Srov. rozh. Úr. sb. č. 2486.)

Zabavenie je vykonané už doručením platebnej záповedi poddlžníkom do ich rúk (odst. 3 § 383 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.) a púhe postprotestné indosovanie zmenky nedáva žalobkyni právne postavenie majiteľa zmenky, ktorý ju nadobudol n o r m á l n y m indosamentom. Len proti tomuto by bolo treba dokazovať, že pri nadobudnutí zmenky vedel, že zmenkou krytá pohľadávka bola zabavená.

Mimo toho však treba vyriešiť otázku, či je platebnou záповeďou z 10. októbra 1931 postihnutá práve pohľadávka arendovného, krytá touto zmenkou, hľadiac na obsah, že sa zabavuje »pohľadávka prislúchajúca vd. Gizele G. ako daňovému dlžníkovi proti I. a II. žalovaným z titulu nájomného (správne arendovného) v sume 8.500 švajciarskych frankov, splatné podľa smluvy« pre daňové nedoplatky 504.485 Kč 70 h a 7% ich úroky.

Otázky, či doručením tejto záповedi poddlžníkom byly zabavené len do dňa 10. októbra 1931 splatné a nezaplatené čiastky arendovného a či aj tie, ktoré sa staly pozdejšie sročnými — či výsledkom sporu, vedeného pod č. Ck 16/35, podľa ktorého totiž žalovaní boli uznaní povinnými tam uplatňovanú zmenkovú istinu 50.000 Kč s prísl. uložiť do súdneho depozitu v prospech berného úradu v G. z dôvodu tejže platebnej záповedi, bol nárok štátnej finančnej správy uspokojený, nemožno predbežne riešiť v smysle odst. 3 § 387 cit. zák. Žalovaní poddlžníci boli totiž p o v i n n í oznámiť exekučnému úradu tento spor. Ak sa tak nestalo, bolo povinnosťou odvolacieho súdu podľa § 225 Osp. dať im tým cieľom primeranú lehotu, lebo ide tu o záväzné právne ustanovenie, v smysle ktorého čl. štát, pristúpivší na základe takého oznámenia do sporu ako vedľajší intervenient má právo nerozlučného spoločníka (§ 88, odst. 3 Osp.).

Tým zákon zrejme dal na javo, že zpravidla nemôže byť riešený spor bez účasti štátu ako daňového veriteľa, najmä keď je sporný rozsah záložného práva, ktoré štát exekúciou nadobudol, resp. keď je sporné, či bol práve predmet sporu postihnutý daňovou exekúciou. K tomu treba poznamenať, že prípadný prejav zástupcu štátu o tom, ako treba rozumieť platebnej záповedi čo do r o z s a h u z a b a v e n é h o p r á v a, nemôže byť preskúmaný sporovým súdom so zreteľom na to, že ide tu o bernú exekúciu, z ktorej vyskytnuvšie sa sporné otázky sú povolané riešiť s výhradami uvedenými v zákone č. 76/1927 Sb. z. a n. (tu srov. § 357) finančné úrady.

V ďalšom priebehu sporného pokračovania bude tak štátu daná aj možnosť podať návrh, aby zažalovaná pohľadávka bola složená u súdu (odst. 3 § 387 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.).

Údaj dovolacej žiadosti, že »pohľadávka« nebola k vybraniu prikázaná, odporuje obsahu citovanej platebnej záповedi, lebo v nej výslovne je obsiahnuté, že štát je oprávnený pohľadávku i s prípadnými úrokami vybrať až po výšku vymáhaných nedoplatkov s príslušenstvom, čo podľa stálej súdnej praxi má ten istý účinok, ako keby bolo došlo v súdnej exekúcii aj k prikázaniu nároku k vybraniu (Sb. n. s. č. 14212).

So zreteľom na vyložené stanovisko nie je spor zralý na konečné rozhodnutie, preto bolo treba rozsudok odvolacieho súdu podľa § 543 Osp. rozviazať a uložiť mu ďalšie pokračovanie.

Čís. 15647.

Zmenkový záväzok manželky, prevzatý za dlh manžela, je bezplatným opatrením v smysle § 4 odp. por.

(Rozh. z 24. novembra 1936, Rv III 481/36.)

Žalovaný požičiaval peniaze a dával tovar na úver Alojzovi P. Na krytie pohľadávky žalovaného, ktorému z toho proti Alojzovi P. vznikla, vydala manželka tohoto Julia P. žalovanému 4 zmenky, na základe kto-